

Ehdotus Hankasalmen pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaksi

Tiivistelmä

Hankasalmen pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaehdotuksessa tarkastellaan pohjavesialueiden hydrogeologisia olosuhteita ja pohjavesialueilla sijaitsevia pohjaveden laatua uhkaavia riskitoimintoja. Suojelusuunnitelman tavoitteena on turvata pohjavesiesiintymien vesivarojen käyttö myös tulevaisuudessa rajoittamatta kuitenkaan tarpeettomasti muita maankäyttömuotoja. Suojelusuunnitelma on ohjeellinen asiakirja, jota käytetään tausta-aineistona valvonnassa, maankäytön suunnittelussa sekä ympäristö- ja maa-aineslupapäätöksiä tehtäessä.

Selvitystyön perusteella on laadittu toimenpideohjelma alueella todettujen riskitoimintojen vähentämiseksi/poistamiseksi. Suojelusuunnitelmaehdotus on laadittu yhteistyössä Hankasalmen kunnan ja vesihuoltolaitoksen, Jyväskylän kaupungin ympäristöterveydenhuollon, Keski-Suomen pelastuslaitoksen ja Keski-Suomen ELY -keskuksen edustajien kanssa.

Hankasalmella oli työtä aloitettaessa 10 luokiteltua pohjavesialuetta. Suojelusuunnitelmaehdotuksessa Niemisjärven ja Multaisen pohjavesialueet ehdotetaan poistettavaksi. Perusteina poistamiselle esitetään alueiden vähäistä antoisuutta, pohjaveden heikkoa laatua ja alueen muiden maankäyttömuotojen aiheuttamaa pohjaveden laaturiskiä. Mikonlammen pohjavesialue ehdotetaan siirrettäväksi luokasta I luokkaan 2. Pohjavesialue soveltuu vedenhankintaan, mutta vedenhankintatarvetta ei ole osoitettavissa lähivuosisikymmenten aikana.

Suojelusuunnitelmassa esitettyjen pohjavesialuemuutosten jälkeen Hankasalmen kuntaan jäisi kuusi 1 luokan ja kaksi 2 luokan pohjavesialuetta. Pohjavesialueilla vedenlaatu on pääsääntöisesti hyvälaatuista, vaikka joillakin pohjavesialueilla pohjaveden happi-, mangaani- ja rautapitoisuudet vaihtelevat.

Suojelusuunnitelmaehdotuksessa esitetään toimenpiteitä nykyisten pohjavesiriskien pienentämiseksi. Riskinarvioinnissa tarkastelluista 51 kohteesta 43 sijoittui riskiluokkaan D (riskipisteet 0–99) ja kahdeksan (8) riskiluokkaan C (riskipisteet 100–199). Riskiluokkaan B (riskipisteet 200–299) ja A (riskipisteet 300–729) ei sijoittunut yhtään tarkasteltua kohdetta.

Suojelutoimenpiteinä on ehdotettu mm. vanhojen vedenottamoiden sulkemista tai kunnostamista varavedenottamoksi ja pylväsmuuntajien poistamista pohjavesialueilta. Vanhalla tutkimattomalla ja kunnostamattomalla ampumarata-alueella on ehdotettu tehtäväksi maaperän ja mahdollisesti myös pohjaveden pilaantuneisuustutkimuksia.

Suunnitelman toteutumisen seurantaan varten esitetään perustettavaksi kunnan viranomaisista, vesihuoltolaitoksen, Keski-Suomen pelastuslaitoksen ja Keski-Suomen ELY keskuksen edustajista koostuva seurantaryhmä. Seurantaryhmä kokoontuu vuosittain tarkastelemaan suojelusuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden etenemistä. Kokouksiin voidaan kutsua tarpeen mukaan myös muiden tahojen edustajia.